

Některé příklady můžeš znázornit na grafickém sčítacím pravítku z přílohy.

Desetinná čísla sčítáme podobně jako čísla přirozená.

Při písemném sčítání zapíšeme jednotky stejných řádů i desetinné čárky **pod sebe**.

Desetinnou čárku musíme napsat i do součtu.

$$\begin{array}{r} 4,2 \\ 3,6 \\ \hline 7,8 \end{array}$$

Děti z turistického oddílu dopoledne ušly trasu dlouhou 6,2 km a odpoledne 7,6 km. Jakou vzdálenost ušly za celý den? (Vzdálenost vypočítáme sčítáním.) Počítat můžeme:

• **sčítáním pamětným:** $6,2 + 7,6 = 6,2 + 7 + 0,6 = 13,8$ Děti ušly celkem _____ km.

• **sčítáním písemným:**

	6	2
	7	6

 Sčítáme postupně jednotky stejných řádů, a to zprava. Začínáme jednotkami nejnižšího řádu (zde desetinami). V součtu zapíšeme desetinnou čárku. Děti ušly celkem _____ km.

Zkoušku správnosti můžeme v obou případech provést záměnou sčítanců.

Vlastnosti sčítání desetinných čísel jsou stejné jako u sčítání čísel přirozených:

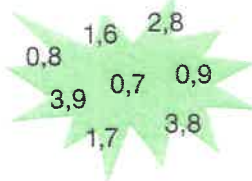
- ▶ Sčítance můžeme **zaměňovat** a součet se nezmění. (Sčítání je komutativní.)
Např.: $4,2 + 3,6 = 3,6 + 4,2$
- ▶ Sčítance můžeme libovolně **sdužovat**, součet se nezmění. (Sčítání je asociativní.)
Např.: $(0,3 + 0,4) + 0,2 = 0,3 + (0,4 + 0,2)$
- ▶ Desetinné číslo se nezmění, jestliže k němu přičteme nulu. Např.: $5,28 + 0 = 5,28$

Sčítej z paměti.

a) Vypočítej a připoj k příkladům náležité výsledky.

$0,5 + 0,4 = 0,9$ (5 desetin plus 4 desetiny je 9 desetin)

$0,5 + 0,2 =$ _____
 $0,7 + 0,1 =$ _____
 $1,3 + 0,4 =$ _____
 $3,2 + 0,7 =$ _____

$0,3 + 0,6 =$ _____
 $1,2 + 0,4 =$ _____
 $0,3 + 3,5 =$ _____
 $2,4 + 0,4 =$ _____

8

b) Zakroužkuj vždy příslušný výsledek. Co se nehodí, škrtni.

$0,7 + 0,3 = 1,0$ (7 desetin plus 3 desetiny je 10 desetin; 10 desetin je 1 celá)

$0,4 + 0,6 =$ 0,8 1 0,5 $0,8 + 0,2 =$ 1 8,2 2,8
 $0,1 + 0,9 =$ 2 1,1 1 $0,5 + 0,5 =$ 10 1,9 1
 $1,7 + 0,3 =$ 2 1,8 2,1 $3,8 + 0,2 =$ 3,8 4 4,2
 $0,1 + 5,9 =$ 10 6,9 6 $7,5 + 0,5 =$ 10 6,9 8

8

c) Vypočítej a doplň výsledky.

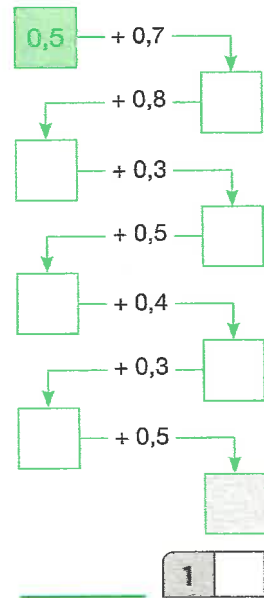
$0,8 + 0,4 = 1,2$ (8 desetin plus 4 desetiny je 12 desetin; 12 desetin je 1 celá a 2 desetiny)

$0,7 + 0,5 =$ _____ $0,6 + 0,9 =$ _____ $0,5 + 0,6 =$ _____ $0,9 + 0,8 =$ _____
 $2,8 + 0,4 =$ _____ $5,6 + 0,9 =$ _____ $0,5 + 3,6 =$ _____ $4,9 + 0,8 =$ _____
 $3,9 + 0,3 =$ _____ $7,8 + 0,3 =$ _____ $0,6 + 4,7 =$ _____ $0,4 + 7,6 =$ _____

Kontrola: 6,5 8 1,2 4,2 4,1 5,3 5,7 3,2 1,7 8,1 1,1 1,5

12

3. Vypočítej.

1

Maximální počet bodů: 29

Dosažený počet bodů:

Některé příklady můžeš znázornit na grafickém sčítacím pravitku z přílohy.

Desetinná čísla odčítáme podobně jako čísla přirozená – pamětně nebo písemně. Při písemném odčítání napíšeme menšence, menšitele a desetinnou čárku správně **pod sebe**. Chceme-li si ověřit správnost výpočtu, provedeme zkoušku sčítáním.

1.

Mléko bylo v akci zlevněno z 18,80 Kč na 14,60 Kč. Kolik Kč činila sleva? (Výši slevy vypočítáme odčítáním.)
Počítat můžeme:

• **odčítáním pamětným:** $18,80 - 14,60 = 18,80 - 14 - 0,60 = 4,20$

• **odčítáním písemným:**

	1	8	8	0
	-	1	4	6
				0

Zkouška:

	1	4	6	0

Sleva činila _____ Kč.

2.

Vypočítej písemně rozdíly.

a)

	0	2		
	-	0	1	4

b)

	2	6	2	6
	-	8	7	5
				4

c)

	9	7	7	4
	-	5	1	8
				0

3

3.

Počítej z paměti.

a) $0,7 - 0,5 =$ _____ $0,9 - 0,8 =$ _____ $0,5 - 0,2 =$ _____ $2,5 - 0,4 =$ _____
 $2,8 - 0,5 =$ _____ $4,9 - 0,1 =$ _____ $8,6 - 0,4 =$ _____ $5,7 - 0,2 =$ _____

Kontrola:

8,2	0,2	4,8	2,1	5,5	0,3	2,3	0,1
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

8

b) $1,45 - 0,08 = 1,37$ (1 celá 45 setin minus 8 setin je 1 celá 37 setin)

$0,24 - 0,09 =$ _____ $0,76 - 0,05 =$ _____ $0,81 - 0,51 =$ _____ $0,48 - 0,06 =$ _____
 $6,8 - 6,3 =$ _____ $4,7 - 0,6 =$ _____ $7,8 - 2,7 =$ _____ $5,35 - 5,2 =$ _____

Kontrola:

0,71	0,5	0,3	0,15	4,1	0,15	5,1	0,42
------	-----	-----	------	-----	------	-----	------

8

4.

Ukazuj a počítej na číselné ose, např.: $5,0 - 0,7 = 4,3$ 5,0 celých je 50 desetin; 50 desetin minus 7 desetin je 43 desetin → 43 desetin jsou 4 celé 3 desetiny.

$5 - 0,8 =$ _____ $4 - 1,3 =$ _____ $3 - 1,5 =$ _____ $2 - 1,1 =$ _____

Kontrola:

1,5	2,7	4,2	0,9
-----	-----	-----	-----

4

5.

Vypočítej. S celými čísly můžeš počítat jako s čísly desetinnými, např.: $2 - 0,8 = 2,0 - 0,8$.

$2 - 0,8 =$ _____ $7 - 0,6 =$ _____ $10 - 2,5 =$ _____ $13 - 1,7 =$ _____
 $7 - 0,5 =$ _____ $12 - 0,3 =$ _____ $4 - 1,3 =$ _____ $32 - 2,4 =$ _____

Kontrola:

29,6	1,2	11,7	11,3	6,5	6,4	7,5	2,7
------	-----	------	------	-----	-----	-----	-----

8

Maximální počet bodů:

31

Dosažený počet bodů:

--